

Hans Majestet Kongens tale til det 72de ordentlige Storting ved dets åpning.

Hr. president, Folkets representanter.

Jeg hilser folkets representanter velkommen til sin ansvarsfulle gjerning. Jeg vil uttale det ønske og det håp, at det må lykkes Stortinget til gagn for fedrelandet å løse de mange og vanskelige oppgaver, som melder sig.

Det vennskapelige forhold til de fremmede makter er oprettholdt.

Den nederlandske Dronning har i årets løp, ledsaget av Prinsgemalen, avlagt vårt land offisielt besøk. I Dronningens følge var den nederlandske utenriksminister.

Norge har vært representert i Folkenes Forbunds tredje forsamling. Ved dette møte besluttet antallet av de ikke faste medlemmer av rådet øket fra 4 til 6, hvad der gir de mindre stater adgang til en fyldigere representasjon. Den av Folkeforbundet valgte internasjonale domstol er nu trådt i virksomhet.

Vårt land har også vært representert ved den 4de internasjonale arbeidskonferanse i Genf i oktober—november 1922.

Widere var Norge representert i den internasjonale konferanse i Genua angående Europas økonomiske gjenreisning og i den konferanse som senere avholdtes i Haag til drøftelse av forskjellige forhold vedrørende Russland.

Forhandlingene med Finnland angående visse grense- og nabospørsmål ventes avsluttet i inneværende år. Overenskomst med samme land om ordning av renbeiteforholdene er blitt ratifisert.

Såsnart Spitsbergtraktatens øvrige signatarmakter har godkjent den norske regjeringens utkast til bergverksordning for øgruppen, hvilket antas å ville skje i en nær fremtid, vil traktaten bli forelagt Stortinget og proposisjon om bergverksordningen fremsatt.

I tilslutning til den meddelelse, som forrige år blev gitt Stortinget vedrørende Grønlandsspørsmålet, vil der bli tilstillet Stortinget en supplerende meddelelse, hvorav det fremgår, at spørsmålet ikke er bragt sin løsning nærmere.

Med den russiske regjering er der innledet forhandlinger om en ordning av forholdene utenfor den russiske Ishavskyst til løsning av de vanskeligheter, som er opstått for norsk fangstvirksomhet i disse egne.

Med Spania er avsluttet en handelsavtale overensstemmende med det for Stor-

tinget fremlagte utkast. Forhandlingene med Portugal om en handels- og sjøfartsavtale er blitt gjenoptatt, og resultatet vil i nær fremtid bli forelagt Stortinget.

I oktober måned blev der avsagt voldgiftskjennelse angående det erstatningskrav som den norske regjering på vegne av norske redere hadde fremsatt overfor den amerikanske regjering. Ved avgjørelsen blev de norske redere tilkjent en erstatning av omtrent 12 millioner dollars.

Provisjonsdepartementet blev ophevet fra utgangen av oktober måned 1922.

Våre næringsveier har også i det forløpne år hatt mange vanskeligheter å kjempe med. Jordbrukets avkastning var nær et middelsårs, men med fallende priser, og skogbruket har hatt et lite gunstig år. Utbyttet av fiskeriene har vært lite tilfredsstillende, og bedriften arbeider tungt. Hvad industrien angår har det tross vanskeligheter lyktes i ikke liten utstrekning å holde bedriftene gående, og arbeidsløsheten har vist tilbakegang. Handelsflåten har i det store og hele vært holdt igang, men den opseilte fortjeneste har vært ringe. Den økonomiske krise har bragt flere banker i vanskeligheter, og staten har sammen med Norges Bank og store privatbanker måttet tre støttende til. Beretning herom vil senere bli forelagt Stortinget.

Den sterke økonomiske depresjon har hatt tilfølge en betydelig sviktning av statens inntekter, navnlig av den direkte skatt. Under disse omstendigheter har det vært nødvendig å oppgjøre statsbudgettet med den strengeste sparsomhet. Man har dog søkt å holde arbeidsbudgettene oppe. Gjennomførelsen av civilprocessreformen har man måttet foreslå utsatt. Til tross for de foretatte innskrenkninger, hvorved utgiftsbudgettet i sin helhet er bragt betydelig ned, har man dog for å tilveiebringe balanse måttet foreslå endringer i visse skattesatser.

Arbeidsløsheten har i de siste måneder vært 25—30 pct. mindre enn på samme tid året før og der er grunn til å håpe, at tallene ikke i vinter vil nå samme høide som ifjor. Nye lovregler i spørsmålet om botemidler mot arbeidsløsheten har vært under utredning ved en komite som i nær fremtid vil avgi sin innstilling.

Boligforholdene er fremdeles vanskelige i en rekke kommuner og påkaller statsmaktens oppmerksomhet. Den innstilling som statens boligkomite avga i 1918 til lov om boligforholdene samt til lov om den norske boligkreditbank er under bearbeidelse.

Der vil bli fremsatt proposisjon om forlengelse av lov om tvungen voldgift i arbeidstvister.

Jeg ber Gud signe Stortingets gjerning og erklærer herved Norges 72de ordentlige Stortings forhandlinger åpnet.

Gitt på Kristiania slott den 12te januar 1923.

Haakon.

O. Blehr.

H. S. Først.

Hans Majestet Kongens beretning til Stortinget om rikets tilstand og bestyrelse i den tid, som er forløpet, siden forrige beretning blev åvgitt.

Vi Håkon, Norges Konge,

gjør vitterlig:

Overensstemmende med rikets grunnlov skal Hans Majestet herved meddele det nu forsamlede Storting beretning om rikets tilstand og bestyrelse i 1922.

Norge har i løpet av året anerkjent Albania som selvstendig og uavhengig stat.

Mot det utkast til bergverksordning for Spitsbergen, som Regjeringen i september 1921 tilstillet Spitsbergentraktatens øvrige signatarmakter, fremkom der kun innvendinger fra en av disse. Som resultat av forhandlinger med denne makt oversendte Regjeringen i desember f. å. nevnte signatarmakter forslag til en endring i det før oversendte utkast. — Såsnart deres godkjennelse av endringen foreligger, vil traktaten bli forelagt Stortinget og proposisjon bli fremsatt vedrørende bergverksordningen.

Der vil bli forelagt Stortinget en meddelelse om avslutning av traktater om avgjørelse av alle mellemfølkkelige tvistigheter ved internasjonal domstol eller voldgiftsrett.

Der er innledet forhandlinger med Finland om avsluttelse av en sjøfartstraktat.

Der pågår også forhandlinger med Lettland, Polen, Tsjekkoslovakiet og Østerrike om avsluttelse av handelstraktater.

Forhandlinger er innledet med en rekke land om gjensidig ophevelse av plikten for reisende til å la sine pass visere for innreise til vedkommende land, og overenskomster om ophevelse helt eller delvis av denne viseringsplikt er allerede avsluttet med Belgien, Frankrike, Luxemburg, Mexico, Nederland og Schweiz.

Samarbeidet med Danmark og Sverige på det økonomiske område er blitt fortsatt ved et møte av delegerte fra de tre land som fant sted i Kristiania i dagene 13de og 14de oktober.

Efter den gresk-tyrkiske krig blev blandt annet spørsmålet om ophevelse av kapitulasjonene med Tyrkiet tatt op på den nu samlede fredskonferanse i Lausanne. Forskjellige stater, som hadde vært nøytrale under krigen, deriblandt Norge, er representert under behandlingen av dette spørsmål på grunn av sine traktatfestede rettigheter i Tyrkiet.

Regjeringen har til sin beklagelse ikke sett sig istand til å imøtekomme en henvendelse fra den britiske og den franske regjering om deltagelse i garanti for et lån til Østerrike.

Persien og Lithauen har i årets løp latt sig diplomatisk representere i Norge.

Den 20de juni 1922 vedtok Stortinget Utenriksdepartementets i det vesentlige på grunnlag av Utenrikskomisjonens innstilling utarbeidede proposisjon om reformer i utenriksvesenet, hvorhos samtidig blev vedtatt Odelstingets proposisjon til «Lov om utenriksvesenet». Overensstemmende hermed blev Utenriksdepartementets budgett overført fra regjeringskontorenes fellesbudgett til et eget budgett, felles for Utenriksdepartementet og den yttre etat. Ny almindelig instruks for utenriksvesnet vil i en nær fremtid foreligge utarbeidet. Forøvrig er utenriksreformen i alt vesentlig gjennomført i løpet av budgetterminens nu utløpne halvår.

Bedømmelsen ved utenlandske sakkyn-dige av det geometriske system og dets anvendelse på Trondhjems Domkirke fant sted i august f. å., og de sakkyn-diges uttalelse vil i den nærmeste fremtid bli forelagt Stortinget.

Oplysningsvesenets Fond og de øvrige kirkelige fond er fremdeles i fremgang.

Artinn er i 1922 bestått av 1330 kandidater.

Ved Universitetet er i 1922 teologisk embedseksamen avlagt av 7 kandidater, juridisk av 105, statsøkonomisk av 31, medisinsk av 83, matematisk-naturvidenskapelig av 10 og sproglig-historisk av 17 kandidater.

Ved Norges Tekniske Høiskole blev i 1922 optatt 105 studenter, derav 8 i arkitektavdelingen, 48 i bygningsingeniøravdelingen, 27 i den elektro-tekniske avdeling, 7 i kjemiavdelingen og 15 i maskinavdelingen. Hertil kommer 21 hospitanter. I samme år blev uteksaminert 128 kandidater, hvorav 11 arkitekter, 4 bergingeniører, 48 bygningsingeniører, 26 elektroingeniører, 11 kjemiingeniører og 28 maskingeniører (herav 4 skibingeniører).

Antallet av de for Høiesterett henstående upådomte saker, som ved begynnelsen av 1ste sesjon 1922 var 1143, nemlig 1135 borgerlige saker og 8 straffesaker, utgjorde ved utgangen av 2den sesjon 1922 1134, nemlig 10 straffesaker og 1124 borgerlige saker.

Utgiftene ved undersøkelser av lovovertrædelser m. v., som i budgjetterminen 1920—21 utgjorde ca. kr. 2 533 500,00 har i budgjetterminen 1921—22 andradd til kr. 2 972 679,00.

Det daglige middeltal av fanger i landsfengslene har i budgjetterminen 1921—22 vært 389 mot 383 i forrige termin. I krets-fengselene og i de større hjelpefengsler har det daglige middeltall i 1921—22 vært 522, nemlig 283 straffanger og 239 varetektsfanger mot henholdsvis 504, 276 og 228 i foregående termin.

Av Arbeiderbruk- og Boligbanken er der i 1922 utbetalt pantelån med følgende beløp:

Bruklån	kr. 20 900,00
Boliglån	» 10 000,00
	—————
tilsammen kr.	30 900,00

Banken har i 1922 ikke optatt noget serielån.

Av Småbruk- og Boligbanken er der i 1922 — for hovedsættet, pr. 3fte desember og for lånekontorene pr. 30te november — utbetalt pantelån med følgende beløp:

Småbrukslån A (3½ pct.)	kr. 68 900,00
—>— A (4 pct.)	» 5 967 200,00
—>— B (4 pct.)	» 89 600,00
—>— B (4½ pct.)	» 10 112 650,00
Boliglån (4 pct.)	» 42 500,00
—>— (4½ pct.)	» 11 772 450,00
—>— uten kommune-	
garanti (4½ pct.)	» 48 300,00
—>— i Finnmark (2½ pct.)	» 266 400,00
Forskuddslån efter lovens	
kap. 3	» 35 000,00
Kommunelån efter lovens	
kap. 6	» 59 750,00

Kr. 28 462 750,00

I 1922 er intet nytt serielån optatt.

Rikets hjemmehørende folkemengde, som ved folketellingen 1ste desember 1920 utgjorde 2 649 775, er ved utgangen av 1921 beregnet til ca. 2 687 000, og ved årsskiftet 1922—23 kan den anslåes til ca. 2 715 000.

Den oversjøiske utvandring har steget adskillig det siste år. I årets 3 første kvartaler utvandret ialt 5160 personer mot 4011 i samme tidsrum 1921 og 4627 i hele året 1921.

Ekteskapshyppigheten har i 1922 vært stor, om enn noget mindre enn de to næstforegående år.

Antallet av gifte par i tiden januar—oktober 1922 utgjorde 11 779 mot 12 364 i tilsvarende tidsrum 1921. I de samme 3 kvartaler 1922 fødtes 50 845 og døde 24 980, begge tall noget større enn de tilsvarende for 1921. Fødselsoverskuddet for nevnte kvartaler var 25 915 i 1922 mot 25 701 i 1921.

Sundhetstilstanden i 1922 har ikke vært så god som i de 2 nærmest foregående år på grunn av en sterkt utbredt influensa-epidemi i årets første måneder. De fleste andre epidemiske sykdommer derimot forekom i omtrent samme utstrekning som

foregående år, idet dog særlig i byene kikkoste viser nogen tiltagen, mens i landdistriktene meslingene synes at ha hatt øket utbredning.

Hvad dødelighetsforholdet angår var dette efter de foreløbige opgaver derom fra Det Statistiske Centralbyrå fremdeles likeså gunstig som i en rekke foregående år både hvad angår 1921 og den del av 1922 (de første 9 måneder), for hvilken oplysninger derom har kunnet skaffes.

Stigningen i arbeidsledigheten høsten 1921 fortsatte vinteren 1922 for å kulminere i mars—april. Utover våren og sommeren har arbeidsforholdene vært i jevn bedring. En del av denne bedring må tilskrives sesongbevegelsen, men den overveiende del skyldes en faktisk oppgang på arbeidsmarkedet. Stort sett gir året 1922 til tross for den abnormt store ledighet i vintermånedene, et lysere bilde enn 1921. Den svakere stigning i ledigheten høsten 1922 må antas vesentlig å skyldes årstiden, men arbeidsledigheten ligger (desember 1922) fremdeles på et unormalt høit nivå.

Om nedgangen i arbeidsledigheten vil fortsatte avhenger selvsagt av utviklingen av de økonomiske forhold.

På grunn av at lønnskonflikten i de fleste fag fra april måned blev avgjort ved voldgift, har ingen større streiker eller lockouter funnet sted. Det er derfor voldgiftsdommene som har gitt året sit præg.

Opgavene over arbeidsledighet blandt fagforeningsmedlemmene viser at bevegelsen har vært nogenlunde den samme i de forskjellige fag.

At medlemstallet innen fagorganisasjonene er tatt sterkt av, svekker i nogen grad opgavenes verdi. Arbeidernes faglige landsorganisasjon, som ved utgangen av året 1920 hadde et samlet medlemstall av 142 642, hadde i desember 1921: 95 020 medlemmer, juli 1922: 86 100. Ifølge siste publikasjon var tallet i november 1922 steget til 100 372.

For å vise arbeidsmarkedets bevegelse fra høsten 1921 til høsten 1922 anføres arbeidsledighetsprocentene for jern- og me-

tallarbeiderforbundet og trearbeiderforbundet samt totalprocenten for 11 fag (antall arbeidsledige ved månedens utgang i prosent av medlemstallet):

	Jern- og metallarbeiderforbundet,	Trearbeiderforbundet,	Totalprocenten for 11 fag.
oktober 1921	21,8	22,8	17,1
januar 1922	25,6	36,9	23,9
april »	26,8	33,1	23,4
juli »	15,7	11,1	12,5
oktober »	14,3	11,7	

Som uttrykk for tilstrømmingen av arbeidssøkende menn ved de offentlige arbeidskontorer hitsettes etter situasjonsrapportene fra arbeidsledighetsinspektoratet tallene pr. 25 i hver av følgende måneder:

oktober 1921	18 168
januar 1922	28 336
april »	26 556
juli »	18 304
oktober »	14 177
november »	15 458

Antallet av ledige plasser har vært så ubetydelig i forhold til antallet av arbeidssøkende, at det ikke er egnet til nogen bedømmelse av arbeidsforholdene.

Efter situasjonsrapportene pr. 10de desember anslår inspektøren for den offentlige arbeidsformidling det samlede antall arbeidsledige menn og kvinner i hele landet til ca. 24 600, mens antallet på samme tidspunkt 1921 blev anslått til ca. 32 300. I opgavene er ikke regnet med personer i nødsarbeide, ialt ca. 17 000 mot ca. 18 000 ifjor.

De arbeidere, som er hardest rammet, synes også i år å være ulærte arbeidere, jern- og metallarbeidere, sjøfolk og bygningsarbeidere.

Av kvinner er der betydelig ledighet blandt kontor-, handels- og forretningsfunksjonærer. Ledigheten har ikke vært særlig stor for industriarbeiderker, men depresjonen antas i år for disse mere å ha gitt sig utslag i innskrenket arbeidstid.

Der er fremdeles for liten tilgang til huslig arbeide.

Virksomheten ved de offentlige arbeidskontorer fra oktober 1921 til oktober 1922 kan belyses ved følgende hovedtall:

	Arbeids- søkende.	Ledige plasser.	Besatte plasser.
Oktober 1921	31 405	7 795	5 860
Januar 1922	40 751	6 773	5 596
April 1922	38 325	9 617	6 709
Juli 1922	23 881	8 317	6 206
Oktober 1922	25 952	8 499	6 622

De beregnede samlede leveomkostninger er i løpet av det siste år sunket ca. 13 pct. Alt i alt er nu leveomkostningene sunket 29 pct. fra maksimum i desember 1920 og ligger nu omtrent 140 pct. over 1914. — Engros-prisene er falt mere, efter Økonomisk Revy ca. 18 pct. fra desember 1921 til november 1922, og er nu 121 pct. høyere enn i 1914.

De beregnede matvare-utgifter er sunket ca. 20 pct. det siste år og ligger nu ca. 116 pct. over 1914. Våre naboland Sverige og Danmark ligger betydelig lavere, Sverige bare 70 pct. over 1914 og Danmark 84 pct. (i juli). England ligger litt høyere enn Sverige, 76 pct., mens nivået i De Forenede Stater i september bare lå 37 pct. over 1914.

Matvareprisene falt sterkest de første måneder av året, svakere i vårmånederne, litt op i juli og er så falt nokså jevnt.

Prisfallet har vært størst på mel, gryn, ost og egg, ca. 25—30 pct. Kjøttprisene er gjennomgående falt ca. 20 pct. Fleskeprisene litt mindre. Melkeprisene og margarinprisene er gått ned ca. 15—20 pct. Smørprisene er falt mindre. Fiskeprisene er gått op og ned, men i det store og hele er der fall også her. Kaffeprisene sank litt i begynnelsen av året, steg litt i sommermånederne, men er så sunket igjen, ialt ca. 5,7 pct. fall fra desember 1921. Sukkerprisene er falt ca. 30 pct. for raffinade og 20 pct. for farin.

Brenselsprisene er falt meget det siste år. Petroleumsprisene er gått ned ca. 30 pct., kull- og koksprisene og utgiftene

til gass og elektrisitet ca. 20 pct. og ved prisene 15—17 pct.

Utgiftene til beklædning er falt 11 pct. i de 3 første kvartaler. (Man har ikke senere oppgaver enn for september.)

Posten «Øvrige utgifter» er også falt, men ikke i samme grad som de ovenfor nevnte utgiftsposter.

Kontrollen med vareprisene har vært fortsatt med bistand som tidligere av Statens Prisråd og Statens Prisdirektoret. Den stedfunne priskontroll har som i foregående år stått i nær forbindelse med den kontroll, som føres med prisnoterende og konkurranseregulerende sammenslutninger og avtaler m. v. Særlig er der ført innseende med, at forbrukerprisene for næringsmidler har fulgt med i den almindelige prisnedgang.

Under 21de juli 1922 blev der sanksjonert en tilleggslov til prisloven, hvorved denne blev utvidet til å omfatte all nærings- og erhvervsvirksomhet, således også de såkalte «liberale» erhverv — arbeide i andres tjeneste undtatt. I medhold av tilleggsloven blev samme dag utferdiget nye almindelige forskrifter for vareomsetningen. Under disse forskrifter er hittil av «liberale» erhverv bare inndradd tannlægenæringen. Særlige prisbestemmelser (maksimalpriser, maksimalavansesatser m. v.) gjaldt ved årets utgang bare for omsetningen av mel og gryn, fersk kjøtt og fleck samt glass og stentøi.

Registreringen av prisnoterende og konkurranseregulerende sammenslutninger, avtaler, monopol- og storbedrifter m. v. har vært fortsatt i årets løp i henhold til de under 6te oktober 1921 fastsatte forskrifter.

Siden forrige beretning er der meddelt stadfestelse på 91 offentlige stiftelser eller legater med en samlet kapital av kr. 4 033 212,73 + \$ 1 500.

Torskefiskeriene har i 1922 gitt et større mengdeutbytte enn i de 5 foregående år. Den samlede fangst utgjorde 47,9 mill. stkr., hvorav 20,6 mill. stkr. faller på vinter- og loddefisket i Finnmark, 42,9

mill. stkr. på Loføtflasket og 3,7 mill. stkr. på Romsdalsflasket.

Prisene på torsken var gjennomgående høiere enn i 1921, men lavere enn i 1920. Det samlede verdiutbytte anslåes til ca. 34½ mill. kr. mot ca. 22 mill. kr. i 1921 og ca. 45 mill. kr. i 1920.

Utførselen av torskefiskeriernes produkter — klippfisk og tørrfisk — viser imidlertid ingen opgang, men tvertimot nedgang for klippfiskens vedkommende, mens tørrfiskeeksporten omtrent er som i 1921. De vanskelige avsetningsforhold har gjort at situasjonen for torskefiskeriene ikke er så gunstig.

Årets storsildfiske innbragte 370 570 mål til en verdi av 3,8 mill. kr. De tilsvarende tall for 1921 og 1920 var henholdsvis 212 500 mål til en verdi av 2,6 mill. kr. og 307 470 mål til en verdi av 6,1 mill. kr.

Vårsildfisket gav 840 800 mål til en verdi av 7,2 mill. kr. I 1921 og 1920 var utbyttet henholdsvis 667 100 og 1 073 635 mål til en verdi av henholdsvis 2,7 og 9,6 mill. kr.

Fetsildfisket fra begynnelsen av juli til 23de desember viser en totalfangst av 532 500 mål mot 471 000 mål i 1921 og 541 000 mål i 1920. Verdiutbyttet ansattes for 1922 til ca. 7 mill. kr. mot 6 mill. kr. i 1921 og 5½ mill. kr. i 1920.

For sildens vedkommende har avsetningen steget ikke lite i sammenligning med 1921. Der eksportertes i tidsrummet januar—november 1922: 152 229 tonn mot 132 446 tonn i samme tidsrum i 1921. Også utførselen av fersk sild viser opgang.

Brislingfisket var i 1922 meget smått.

Kystmakrellfisket gav derimot et meget godt utbytte, større enn i noget tidligere år. Den samlede verdi derav er beregnet til ca. 5 mill. kr.

I 1921 er verdien av innførselen beregnet å være 1 463,5 mill. kroner og verdien av utførselen 605,3 mill. kr. Dessuten blev der gjenutført fremmede varer for 32,7 mill. kr. Dette er en betraktelig nedgang såvel for innførsel som for utførsel sammenlignet med de nærmest foregående år.

Underskuddet i vår handelsbalanse utgjorde 825,6 mill. kroner, hvilket er adskillig mindre enn i 1920, da underskuddet utgjorde 1 786,5 mill. kr. Tallet er dog fremdeles unormalt høit og utgjør 129 pct. av innførselsverdien mot vel 50 pct. i de nærmeste år før krigen.

For 1922 kan verdien av utførselen regnes til vel 750 mill. kr. inkl. utførsel av fremmede varer.

For innførselens vedkommende kan man ikke foreta nogen tilsvarende beregning. Dog antar man at handelsbalansen i 1922 stiller sig noget gunstigere enn i 1921.

For å få et bedre bilde av vår handelsomsetnings utvikling har byrået beregnet omfanget av vår innførsel og utførsel ved å borteliminere forandringene i prisene. Denne beregning viser at utførselen i årets 8 første måneder ligger 55 pct. over det tilsvarende tidsrum i 1921 og innførselen 35 pct. over. I sammenligning med 1913 er utførselen beregnet å være 15 pct. mindre og innførselen 5 pct. større enn i det nevnte år. I omfang utvikler således vår handelsomsetning sig henimot det normale.

Utførselsverdien fordeler sig procentvis på de store hovedgrupper således i januar—november 1922:

Trelast	ca. 10 pct.
Tremasse, cellulose, papir	» 33 »
Matvarer av dyr	» 23 »
Fabrikater av mineraler	» 10 »
Mineraler, rå og halvforarb.	» 4 »

Dette er tilsammen ca. 80 pct. av vår hele utførsel.

Trelasteksporten har i januar—november 1922 vært 965 934 m.³ mot kun 421 715 m.³ i samme tidsrum 1921. Herav er:

	1922.	1921
Høvlet last	348 959 m. ³	141 216 m. ³
Hugget og rund last	316 382	185 888
Kassebord	65 743	31 773
Annent skåret last	223 635	55 207

hvilket viser stigning for alle grupper, dog mest for skåret og høvlet last.

Av cellulose har i januar—november vært utført 186 965 tonn tørr og 1 023 tonn våt, mot 71 638 og 319 tonn i 1921.

Likeledes er i samme tidsrum utført følgende mengder tremasse:

	1922:	1921:
	tonn	tonn
Tørr	7 167	5 779
Våt	348 929	234 195

Eksporten av papir fordeler sig på henholdsvis trykk- og pakkpapir således: 134 312 og 62 642 i 1922 mot 53 917 og 16 689 tonn i de 11 første måneder av 1921:

I de første 11 måneder er utført:

	1922:	1921:
	tonn.	tonn.
Klippfisk	20 824	25 625
Tørrfisk	19 619	19 252
Salt sild	152 229	132 446
Annen salt fisk	6 661	10 972
Fersk sild	60 831	57 329
Hermetikk, ialt	20 363	14 379
Herav røkt småsild og brisling	15 073	5 730

Av den betydelige artikkel Norgesalpetur utførtes der i januar—november 1922: 144 268 tonn mot 69 755 tonn i samme tid 1921. Likeledes er utført 74 187 tonn cement mot 36 126 tonn i samme tidsrum året forut.

Innførselen er også steget adskillig for mange varers vedkommende i sammenligning med 1921.

Stigningen faller særlig på korn og mel, sukker, petroleum, bensin, kull og koks og mange råstoffer for industrien.

Året 1922 betegner for industriens vedkommende stort sett en bedring fra 1921. Den sterke nedadgående bevegelse og den almindelige depresjon, som karakteriserte fjoråret, er i 1922 etterhvert avløst av en roligere avvikling, som har gitt plass for øket virksomhet på flere områder. Vår handelsomsetnings omfang gir også uttrykk for øket virksomhet, således som det fremgår av oversikten foran over vår utenriks-handel. Prisnivået, som er et godt tegn på konjunktorene, er sunket betydelig mindre i 1922 enn i 1921, idet nivået fra våren av har holdt sig nokså stabilt både efter Økonomisk Revy's og Farmands beregninger.

Hvad spesielt angår eksportindustrien skal man nevne endel utførselstall, som er belysende for at stillingen har bedret sig.

Av trelast utførtes i januar—november ialt 965 944 m.³ mot 421 715 i samme tidsrum i 1921 og 982 835 m.³ i 1913. For tremasse og cellulose var de tilsvarende tall 544 084 tonn, 311 931 tonn og 650 071-tonn og for papp og papir 196 954 tonn, 70 606 tonn og 165 806 tonn.

Videre skal man nevne vår hermetikk-industri, som utførte 20 363 tonn i årets 11 første måneder mot 14 379 tonn i samme tidsrum i 1921 og 32 029 tonn i 1913.

Av vår grubeindustri's hovedprodukt svovlkis er også utførselen øket sterkt, nemlig til 399 147 tonn fra 165 950 tonn i 1921 og 388 674 tonn i 1913. Man skal også nevne at cementeksporten har steget sterkt.

Der har således vært øket virksomhet, og eksporttallene nærmer sig det normale nivå før krigen for flere brancher; men bedriftene har dog stort sett fremdeles arbeidet tungt. En stor del av avsetningen gjelder således realisationssalg av de dyre gamle beholdninger. Men derved at lagrene er blitt redusert er stillingen lettet og situasjonen har i det hele lysnet litt i de siste måneder.

Hjemmeindustrien kan også stort sett fremvise bedre resultater enn i 1921,

om enn stillingen har artet sig nok så forskjellig for de forskjellige brancher. Vår næringsmiddelindustri har således vært godt beskjeftiget. Det gjelder bryggerier, møller, margarinfabrikker osv. Derimot ligger vår jernindustri fremdeles dårlig an, om der enn også her er tegn til fremgang. Etter de Mekaniske Verksteders Landsforenings statistikk er beskjeftigelsesgraden øket endel i årets siste måneder. Bunden blev nådd i mai, da bedriftene beskjeftiget 8 865 mann, mens tallet for november er 10 237; men dette er adskillig under det normale. Som tegn på øket virksomhet skal også nevnes, at importen av stang-, bolt- og båndjern er steget fra 15 488 tonn i tiden januar—oktober 1921 til 28 688 tonn i samme tidsrum i 1922; rujernsimporten er øket fra 4 613 tonn til 6 369 tonn.

Av spinnestoffer til tekstilindustrien er også innførselen øket, nemlig fra 2 769 tonn i 1921 til 5 855 tonn i 1922.

Til å lette stillingen for vår hele industri har det bidratt at omkostningene har kunnet nedsettes endel. Således blev ved voldgiftsdommene arbeidslønningene redusert med vel 25 pct. for de industriens vedkommende, hvis tariffen utløp våren 1922.

Rikets handelsflåte er i året 1922 forminskert med 100 skibe på 18 441 tonn og utgjør ved årets utgang 3740 skibe på 2 610 796 tonn brutto.

I 1922 er størstedelen av vår skibsflåte etterhvert blitt satt i fart etter de store oppleggelsener i 1921. Ved begynnelsen av 1922 utgjorde den opplagte tonnasje ca. 600 000 tonn d. w. Fraktene har dog vært dårlige og er delvis kommet ned på nivået før krigen. Men dette at flåten igjen er kommet igang må bety en lettelse av stillingen i sammenligning med ifjor, idet det har lyktes å senke omkostningene i nogen grad. Fraktfallet nådde bunden i september for befraktninger på såkalt «reisebasis». Det engelske Chamber of Shippings fraktindeks viser således for nevnte måned et indekstall av 26,7 (med utgangspunkt i et indekstall av 100 ved frakt-kulminasjonen i 1920). De bedste frakter i 1922 opnåddes

forøvrig i begynnelsen av året med kulminasjon i februar, for hvilken måned der noteres et indekstall av 33,6. I årets siste 3 måneder viser fraktkurven en svak stigning, som dog ikke har kunnet bringe indekstallet op i høide med, hvad der notertes i begynnelsen av året. Tidsfraktene har igjen hele året vist en jevnt vikende tendens med et indekstall av 23,9 i oktober mot 29,9 i januar og mars.

Arbeidsledigheten blandt sjøfolkene er ikke avtatt i forhold til reduksjonen av skibsopleggene. Dette skyldes for en del at mange norske sjøfolk, som var beskjeftiget i amerikanske og andre nasjoners skibe, har måttet vike plassen for disse nasjoners egne borgere og er reist hjem til Norge som arbeidsløse.

På grunn av de mindre gunstige vilkår hvorunder skibsfarten i det forløpne år har arbeidet er ny kontrahering av skiber ikke foretatt i nevneverdig grad, når det sees bort fra spesielt tonnasjehov hos enkelte redere for linjefart etc. Ved årets slutt var der her i landet under bygning ca. 40 skibe på 54 000 tonn.

I tiden januar—oktober 1922 kom der ialt til Norge fra utlandet 6632 skibe på tilsammen 4 445 000 nettotonn, herav med last 2 368 000 netto-tonn. I januar—oktober 1921 var de tilsvarende tall 3 566 000 tonn, herav med last 1 828 000.

I samme tidsrum gik der fra Norge 6719 skibe på tilsammen 4 528 000 tonn, herav med last 3 843 000 tonn mot i 1921: 3 419 000 tonn, herav med last 2 843 000 tonn.

Av norske sjømenn og fangstmenn er i 1922 gjennom norske konsulater i utlandet hjemsendt kr. 834 807,00 i opspart hyre mot i 1921 kr. 1 419 286,58.

Postmengden viste i 1922 en ganske svak stigning i forhold til det foregående år, og postinntektene har likeledes øket noget.

Den innenrikske statsunderstøttede dampskibsfart har tross det store fall i kulprisene arbeidet under vanskelige forhold på grunn av de almindelige ned-

gangstider med derav følgende forminskede fraktinntekter. De tidligere innskrenkninger i lokalrutene m. v. har det fremdeles vært nødvendig å opretholde. Passasjer- og varefraktene har dog kunnet nedsettes adskillig.

Inntektene ved telegraf- og telefonvesenet har vist en mindre stigning, og resultatet av driften er forbedret i sammenligning med foregående år.

Turist- og reisetrafikken har vært bedre enn i noget tidligere år siden verdenskrigens utbrudd. De dårlige tider bevirket en påtagelig nedgang i antallet av norske reisende, og antallet av reisende fra Sverige og Danmark har også vist nedgang. Derimot har besøket av reisende fra England, Holland og Amerikas Forenede Stater vært meget tilfredsstillende. Sommersesongen begynte meget tidlig, og den gode sommer i Nord-Norge bevirket en langt bedre reisetrafikk i de deler av landet enn man ellers hadde kunnet vente. Det dårlige vær i det sydlige Norge gav turist-sesongen en tidlig avslutning.

Jordbrukets avkastning i 1922 er noget under middels, hvad mengde angår. Høi og poteter har gitt over det beregnede middelsår. De andre jordbruksvekster har gitt underskudd. Produktenes kvalitet er — når undtås enkelte strøk på Vestlandet — gjennomgående meget god. Den tidlige inntredende frost gjorde dog nogen skade på korn, poteter og grønnsaker.

Interessen for nydyrking er fremdeles meget stor, om der enn kan konstateres nogen tilbakegang med hensyn til antallet av innkomne andragender om lån og bidrag til jorddyrking. Det synes også å gå noget langsommere enn tidligere med å få de planlagte arbeider utført.

I 1922 er en del av de til bekjempelse av arbeidsløsheten bevilgede midler anvendt til kolonisasjon ved hjelp av arbeidløse.

Der er i den hensikt innkjøpt to større strekninger i Nes, Romerike. På det ene stykke har man beskjeftiget en større ar-

beidsstyrke fra årets begynnelse. Det annet er nylig innkjøpt. Videre er innkjøpt større strekninger på Jøren, hvor arbeidet har pågått hele sommeren, likesom kolonisasjonen av en større fra skogvesenet erhvervet strekning i Kolvereid og Gravvik i Yttre Namdal er påbegynt.

Ved Norges Landbruks høiskole blev i 1922 optatt 68 studerende, hvorav 6 på havebrukslinjen, 27 på jordbrukslinjen, 1 på meierilinjen, 8 på utskiftningslinjen og 26 på skogbrukslinjen. I samme år blev uteksaminert 61 kandidater, derav 8 havebrukere, 42 jordbrukere, 1 meierikandidat og 10 utskiftere.

I skogbruket har forholdene i løpet av 1922 bedret sig noget sammenlignet med de meget ugunstige forhold i det foregående år. Men tømmerprisene er dog ennå ved årets utgang så lave, at der vinteren 1922—23 neppe vil bli drevet mere enn omkring halvparten av det normale hugstkvantum.

Sundhetstilstanden hos husdyrene har vært god, og nogen ondartet farsott blandt disse har ikke vunnet innpass.

Kampen mot kvegtuberkulosen har vunnet øket tilslutning.

Provisjoneringsdepartementet blev ved kgl. res. av 20de oktober 1922 ophevet fra utgangen av oktober 1922. Samtidig blev bestemt at de saker, bemyndigelser og beføielser av enhver art som har tilligget Provisjoneringsdepartementet henlegges for såvidt prisregulering angår til Socialdepartementet og forøvrig til Landbruksdepartementet. De til Landbruksdepartementet overførte saker behandles av en i departementet opprettet midlertidig Provisjoneringsavdeling. I de kriseadministrasjoner som fremdeles består er der i årets løp foretatt betydelige innskrenkninger.

Den ved kongelig resolusjon av 3dje november 1917 etablerte enerett for Staten til import av sukker blev ophevet ved kongelig resolusjon av 7de april 1922.

Av korn og mel har Staten i 1922 innført ca. 316 000 ton og av mais 3 200 ton. Før sukkermonopolets ophevelse blev der av

Staten etter 1ste januar 1922 innført 813 tonn farin.

Ved utgangen av året 1922 var der for Statens regning kontrahert men ikke ankommet til landet ca. 66 000 tonn korn og mel og ca. 1 300 tonn mais.

Ved Provianteringsdirektøren er der likeledes i løpet av 1922 innført fra Spitsbergen og Bjørnøen ca. 100 000 tonn kull. Provianteringsdirektørens Kull- og Skibsfartsavdeling, som av Handelsdepartementet var overdradd salget og lagringen av disse kull, er i årets løp blitt ophevet. Kjøp, salg og lagring av kull fra Spitsbergen og Bjørnøen sorterer nu direkte under Handelsdepartementet.

Nedgangen i kornprisene på verdensmarkedet har også fortsatt i året 1922. De gjennomsnittlige priser for 1922 er ca. 15 pct. lavere for hvete og ca. 25 pct. lavere for rug enn de samme gjennomsnittlige markedspriser for 1921.

Ved årsskiftet ifjor var Statens utsalgspriser på hvetemel kr. 70,00 pr. 100 kg. engros og ved årets utgang kr. 50,00 pr. 100 kg., hvilket vil si en nedgang på ca. 28,6 pct. Samtidig blev prisene på rugmel nedsatt fra kr. 55,00 til kr. 40,00, altså en nedgang på 27,3 pct.

Når undtas ophevelsen av Kull- og Skibsfartsavdelingen samt frigivelsen av sukkerimporten og de innskrenkninger, som på grunn herav har kunnet foretas, har Provianteringsdirektøren i 1922 fortsatt virksomheten uforandret.

Der blir fremdeles i begrenset utstrekning tildelt vanskelig stillfede landmel med statstilskudd. Prisen på dette mel har siden 1ste mars 1922 vært kr. 21,00 pr. 100 kg. incl. sekk cif.

Den verserende process om retten til kullfraktoverskuddet er ennå ikke avsluttet.

Arbeidsdriften ved de av Stortinget bevilgede jernbaneanlegg samt vei-, vannbygnings- og reguleringsarbeider er foregått i det vesentlige overensstemmende med de for samme lagte planer og i det omfang, som de gitte bevilgninger har tillatt. Til

avhjelpelse av den fremdeles rådende arbeidsløshet er der fortsatt med nødsarbeider ved jernbane-, vei- og forbygningsanlegg.

Der er iverksatt elektrisk drift av strekningen Kristiania V.—Bragerøen.

Strekningen Nordagutu—Gvarv av Sørlandsbanen er åpnet for midlertidig trafikk.

De jernbaner som pr. 30te juni 1922 var åpnet for ordinær drift hadde en samlet lengde av 3445,1 km. hvorav 436,1 km. privatbaner og 3009 km. statsbaner. Etter åpning for midlertidig trafikk av strekningen Nordagutu—Gvarv er statsbanenes samlede lengde 3019,6 km.

Inntektene ved statsbanenes drift har i siste driftsår 1921—22 utgjort ca. kr. 104 851 000,00 mot ca. kr. 104 938 000,00 i 1920—21. Inntektene har vært betydelig lavere enn det for terminen budgetterte beløp, kr. 129 570 000,00. Samtidig er utgiftene sunket. I 1920—21 har statsbanenes driftsutgifter (eksklusive dyrtidstillegg) utgjort kr. 124 532 000,00 men i 1921—22 kr. 109 891 000,00 (budgettert kr. 121 690 000,00). Banenes regnskap har i driftsåret utvist et underskudd av kr. 5 040 000,00. Medtas det i terminen utbetalte dyrtidstillegg til statsbanefunksjonærer, blir der et samlet underskudd av ca. 17,4 millioner kroner.

Hakavik kraftanlegg er fullført og leverer elektrisk energi til Kristiania—Drammenbanen.

Forsikringssummene for de i Norges Brandkasse forsikrede bygninger utgjorde ved begynnelsen av 1922 4733 millioner kroner. Denne forrikingssum er i årets løp etter et foreløbig oppgjør steget med omtrent 220 millioner kroner og antas den 1ste januar 1923 å utgjøre 4950 millioner kroner.

De hittil kjente brandskader i 1922 har bragt Brandkassens bygningsavdeling et tap på ca. kr. 7 600 000,00.

Brändkontingenten, som i 1921 utgjorde kr. 10 168 000,00, antas i 1922 å ville utgjøre kr. 10 670 000,00.

Avdelingens reservefond, som ved ut-

gangen av året 1921 utgjorde kr. 3 637 000,00 antas ved utgangen av 1922 å ville være ca. kr. 4 570 000,00.

Dessuten har avdelingen et ildsikringsfond og et avslagsfond på tilsammen kr. 1 035 000,00.

Brandkassens forsørelseavdeling hadde ved begynnelsen av 1922 forsikringer til et samlet beløp av 309 millioner kroner, hvilken forsikringssum i årets løp er steget til ca. 350 millioner kroner.

Kontingenten, som for året 1921 utgjorde kr. 689 276,60, er i 1922 steget til kr. 770 820,00.

Efter de hittil kjente brandskader beløper avdelingens brandtap i 1922 sig til kr. 756 863,70, hvorav for egen regning kr. 179 502,13.

Rikets tollintrader, som for budgetterminen 1921—22 var anslått til kr. 65 000 000,00, har for samme termin efter fradrag for utbetalt tollgodtgjørelse i henhold til tolltariffens § 12 utgjort kr. 66 859 794,00.

Brennevinsavgiften var for budgetterminen 1921—22 opført med 3 millioner kroner. Avgiften av det i samme termin fra oplagene utleverte almindelige brennevin med fradrag av avgiftsgodtgjørelse for utført brennevin og brennevin bestemt til teknisk og videnskapelig bruk m. v. har utgjort kr. 2 675 970,22.

Avgiften av etyletertilvirkningen, som for budgetterminen 1921—22 var anslått til kr. 100 000,00, har for samme termin utgjort kr. 95 340,00 efter fradrag av avgiftsgodtgjørelse for etyleter anvendt til teknisk eller videnskapelig bruk.

Ølavgiften, som for budgetterminen 1921—22 var anslått til kr. 11 000 000,00, har for samme termin utgjort kr. 10 465 085,26.

Avgiften av den inneplandske tobakksdyrking, som for budgetterminen 1921

—22 var anslått til kr. 10 000,00, har for samme termin intet innbragt.

Tobakkstempelavgiften, som for budgetterminen 1921—22 var anslått til 9 millioner kroner, har for samme termin utgjort kr. 10 952 417,90.

Stempelavgiften av dokumenter, som for budgetterminen 1921—22 var anslått til kr. 14 000 000,00, har for samme termin innbragt kr. 7 892 331,20.

Statskassens aktiva, som ved utgangen av 1921 utgjorde kr. 96 500 600,00, vil antagelig ved utgangen av 1922 beløpe sig til kr. 111 379 800,00. Hertil kommer Statens Reservefond, stort nominelt kr. 40 000 000,00.

I året 1922 er av Hypotekbanken ved hovedsetet (inntil 28de desember 1922) og lånekantorene (inntil 30te november 1922) utbetalt pantelån til samlet beløp kr. 35 877 550,00.

I 1922 er der for banken optatt et innenlandsk serielån på 30 millioner kroner.

Ved myntinnretningen på Kongsberg er i 1922 for statskassens regning utmyntet ialt kr. 4 183 900,00 i skillemynt fordelt med

kr. 2 459 500,00	i 50-ører
» 925 000,00	i 25-ører
» 634 500,00	i 10-ører
» 90 800,00	i 5-ører
» 37 650,00	i 2-ører
» 36 450,00	i 1-ører

A. Faste lån, hvis renter og avdrag opføres på statsbudgettet.

Disse lån, som ved utgangen av budgettåret 1920—21 utgjorde kr. 719 628 729,26, er i budgettåret forøket ved statslånet i England av 1921, ved det i 1921 besluttede statstilskudd til Småbruk- og Boligbanken samt ved salg av departementets restbeholdning av obligasjoner av Landslånet av 1920 og Konverteringslånet av 1920 med tilsammen

kr. 97 303 300,00 og forminsket ved avbetalinger med kr. 5 147 797,10. Disse lån androg således ved utløpet av terminen 1921—22 til kr. 811 784 232,16.

B. Faste lån, hvis renter og avdrag ikke opføres på statsbudgettet.

Til de 2 lån, der ved utgangen av budgettåret 1920—21 henhørte under denne gruppe, nemlig Valutalånet i Amerika av 1920, stort \$ 20 000 000,00 — à kurs kr. 5,00 — kr. 100 000 000,00 og innenlandsk statslån av 1921, stort kr. 50 000 000,00, er i budgettåret 1921—22 kommet et nytt lån, nemlig det ved kontrakt av 1ste oktober 1921 optatte 6 pct. innenlandske statslån, stort 200 millioner kroner, til dekning av tap på kriseforanstaltninger. Renter og avdrag av dette lån er forutsatt utredet av den ifjor besluttede ekstraordinære formuesskatt, hvis utbringende i henhold til lov av 28de juli 1921 nr. 6 § 1 ikke blir å opføre på statsbudgettet.

Med hensyn til Valutalånet i Amerika bemerkes, at dette lån i budgettåret er forminsket ved opkjøp av obligasjoner til samlet pålydende \$ 1 427 000 — kr. 7 135 000,00 (efter kurs som ovenfor). Lånet, der som bekjent er overtatt av et innenlandsk bankkonsortium, opføres dog med sit oprindelige beløp, idet bemerkes, at «Provianteringslånet» opføres med fradrag av et til Valutalånets oprindelige størrelse svarende beløp, kr. 100 000 000,00, for hvilket beløp bankkonsortiet har gitt Finansdepartementet midlertidige kvitteringer.

Beløpet av den heromhandlede gruppe av lån utgjorde således ved utgangen av budgettåret 1921—22 kr. 350 000 000,00.

C. Midlertidige lån.

Ved utløpet av budgettåret 1920—21 androg statskassens midlertidige veksel- og kontolån hos en rekke banker samt et midlertidig lån av Invalidefondet ialt til kr. 104 390 000,00. Ved utgangen av terminen 1921—22 utgjorde disse midlertidige veksel- og kontolån samt nevnte midlertidige lån

av Invalidefondet, tilsammen ca. kr. 86 206 000,00.

Den til finansiering av statens vareomsætning åpnede kassekreditt hos en rekke banker («Provianteringslånet») utgjorde ved slutningen av budgettåret 1920—21 kr. 338 162 000,00. Ved utgangen av terminen 1921—22 androg denne kassekreditt til kr. 159 140 000,00. Av kassekreditten var ved utgangen av budgettåret 1920—21 benyttet et beløp av ca. kr. 332 034 000,00 hvorav imidlertid som ovenfor nevnt var meddelt midlertidige kvitteringer for 100 millioner kroner, tilrest kr. 232 034 000,00.

Ved utgangen av budgettåret 1921—22 utgjorde den benyttede kassekreditt med tillegg av uopgjorte renter ialt kr. 159 483 000,00, hvorav likeledes fragår som midlertidig kvittert kr. 100 000 000,00, altså tilrest kr. 59 483 000,00.

Den i budgetterminen 1919—20 i England åpnede kassekredit stor £ 500 000,00, der pr. 30te juni 1921 var opført i statsregnskapet med kr. 9 907 000,00, er i løpet av budgettåret 1921—22 blitt innløst. Mens den samlede midlertidige (svevende) gjeld ved utløpet av budgetterminen 1920—21 således utgjorde kr. 346 331 000,00, utgjorde den ved utgangen av budgetterminen 1921—22 kr. 145 689 000,00.

Den samlede statsgjeld utgjorde etter det ovenanførte pr. 30te juni 1922 kr. 1 307 473 232,16.

Statsregnskapet for budgetterminen 1921—22 er avsluttet med et regnskapsmessig underskudd av kr. 53 242 000,00. Samtidig er imidlertid beløpet av inntæktene ubenyttede utgiftsbevilgninger gått op med kr. 17 577 000,00. Tillegges dette beløp fremkommer tilsammen som underskudd kr. 70 819 000,00.

Statskassens beholdning, som ved utgangen av budgetterminen 1920—21 utgjorde kr. 71 565 000,00, er ved ovennevnte regnskapsmessige underskudd i statsregnskapet samt ved forskjellige av beholdningen utredede utgifter m. v. forminsket med ialt kr. 55 858 000,00, og utgjorde ved utgangen av budgetterminen 1921—22 kr. 15 707 000,00.

Ved Hæren har der i 1922 — overensstemmende med Stortingets beslutning av 6te april 1922 — for rekruttårsklassen 1922 vært avholdt rekruttskoler av den i vernepliktslovens § 49 fastsatte minimumsvarighet. Ennvidere har der vært avholdt regiments-samlinger ved infanteriet og repetisjons-øvelser ved Hærens flyvevesen av den i vernepliktslovens § 50 fastsatte minimumsvarighet. I infanteriets regimentssamlinger deltok 1ste, 2den og 3dje årsklasse.

Regimentssamlinger ved de øvrige våben- og troppearter har vært innstillet.

Forsvarskommissjonen har fortsatt sitt arbejde, og der foreligger 3 innstillinger fra kommissjonen, nemlig:

1. Spørsmålet om åvrustning, verneplikt, vernepliktsskatt og civilt samfundsarbeide.
2. Hærens øvelser
3. Hærens og Marinens øverste styre.

Norges Geografiske Opmåling har utgitt følgende karter:

Kart over Setesdal i 1:200 000.

- 4 sjøkart: 1. Kvalnes—Refsbotn—Bustadsund.
2. Hammerfest—Fruholmen.
3. Bustadsund—Rolvsey—Måsøy.
4. Måsøy—Nordkapp—Honningsvåg.

Gitt på Kristiania slott den 11te januar 1923.

Under Vår hånd og rikets segl.

Haakon

(L. S.)

O. Bløhr.

2 økserserplasskarter: Gimleøen, Evje-moen.

Blad I av kart over Kristiania med omegn (ny utgave).

Marinens ordinære tokter og øvelser har i 1922 i det vesentlige vært utført overensstemmende med de gitte bevilgninger.

Der har også i 1922 forekommet inn-sig av et mindre antall miner, som er blitt uskadeliggjort av mannskap, utsendt fra de sjømilitære distriktskommandoer.

Kommandofartøiet «Heimdal» har vært stasjonert i Finnmark hele året med undtagelse av en kortere tid vår og høst, da det blev beordret til Horten for eftersyn og ombytning av mannskap, hvorved man undgikk å holde fartøiets utskrevne besetning inne i tjenesten utover 6 måneder.

I tiden 17de—27de mai og 31te mai—9de juni avpatruljerte «Heimdal» de norske fangstfelter i farvannene vest av Novaja Semlja i anledning av de fra russisk side foretatte opbringelser av norske selfangere.

Kadettskipet «Tordenskjold» anløp under sommerens øvelser Amsterdam, Rotterdam og Antwerpen.

Alle øvrige tokter og øvelser har vært avholdt innenfor rikets grenser.

Nye fyr er tendt på Haugjegla, Måløy—Skarholmen og Skråven. Ved de 2 sistnevnte anlegg samt ved Sletnes fyr er anbragt takesignaler.

På forskjellige steder på kysten er oppsatt et større antall fyrlamper. En rekke nye merker er anbragt.

H. S. Fürst.